

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novici za predbrojbu, oglase itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Kto list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka u podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, na godinu 6 K za seljake, 3 K za III K, jedn. K 3 — za pol. godine, izvan cararine više poštarine. Plaća i vrtulja se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h. zaostali 20 h. koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalaze se u „Tiskari J. Krmpotić i dr.“ (Via Sissano), kamo neka se nasloviju sve pisma i predplata.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Tratu.

Dr. Dinko Vitezić.

Povijest narodnoga osvještenja istarskih Hrvata u zadnjoj polovici prošloga vieka uzko je skopčana sa imenom dra. Dinka Vitezića.

Tužna je bila slika našega naroda u Istri. Raztrgan za više stoljeća pod dvie vladavine — austrijsku i mletačku —, nije bilo u njemu znaka života. Medjusobno se dielio u „Kraljevce“ i „Benečane“. Pa, dok je veliki genij Napoleonov proniknuo u dušu ovih krajeva, te htjeo uzkrisiti historičku celinu pod nazivom „Ilirija“, austrijska je vlada, postav vlastnicom i mletačke Istre, službeno znala samo za Istru — „Provincia italiana“. I taj naziv

još nam i danas tumuču mnoge pojave u upravi ove pokrajine, pojave, koje su posljedicom zastarjelih predsuda i zablude sustava.

Medjutim niknuše iz naroda muževi, koji zanosnim marom i čvrstom voljom stadoše kidati tu gustu koprenu s očiju i narodu i oblastnikom. Medju ovimi muževi u prvih redovih bio je i dr. Dinko Vitezić.

Gorom i dolom, širom mile nam Istre odjekivalo je sa zanosom njegovo ime. Bilo je ono lozinkom, pod kojom se narod okupljao i učvršćivao svoje redove, bilo je bojnim klikom u pregnuću za narodnim pravicama, bilo je znakom vjere u bolju budućnost.

A k čemu to sada spominjemo?

Dne 24. t. mj. slavi taj narodni miljenik u skromnom svojem domaćem krugu u Krku osamdesetu godina svojega života.

Od prastare vrbničke porodice Vitezića rodio se on u Vrbaniku dne 24. srpnja 1822. Roditelji mu Ivan i Margarita rođjena Volarić imali su još petero djece, od koje spominjemo Ivana, kasnije krčkog biskupa, i još danas živućeg 93-godišnjeg starca Luku, koji je ostao na starini.

Skrb za uzgoj našeg Dinka preuzeo si stariji brat Ivan, koji ga je kao dvorski kapelan u Beču najprije pozvao k sebi, a onda ga dao u zavod u Mölku. Pohadjao je sveučilište u Beču i Padovi, gdje je takodjer g. 1847. promaknut na čast doktora, iza sjajnim uspjehom položenog izpita.

Nastupiv odmah službu kod financijske prokuratorure u Zadru, postade jur godine 1855. savjetnikom. Daljnja njegova promaknuća nastojala je sprječavati svim silami talijanska svojta iz Dalmacije i Istre, koja je uvijek nalazila sklonu uho u Beču. Usljed toga rovarjenja bje tek god. 1882. imenovan nadsavjetnikom i prokuratorom za Dalmaciju. Ali odatle bje naskoro maknut i postavljen u mir godiną 1884. i to na zahtjev talijanske vlade radi govora držanog u carevinskom vieću i naperenog proti ireidentističkom rovarjenju. Iza toga otvorio je odvjetničku pisarnu u Krku, te ju držao sve do konca godine 1899.

Toliko o njegovom zvaničnom životu.

Medjutim znao si je on steći neizbrisivih zasluga svojim javnim djelovanjem.

Čim se nastanio u Zadru, stupio je odmah u krug narodnih pregalaca Pavlinovića, Klaića i dr., te ga vidjesmo u odboru raznih narodnih društava, kao čitaonice, Matice dalmatinske itd.

Ali širi mu je djelokrug bio dosudjen. Godine 1873. istarski rodoljubi svrnuše na njegov glas u carevinskom vieću na odstranjenje stoljetnih nepravda i zajamčenje božjeg i ljudskog prava našem potlačenomu pučanstvu u Istri. Nije struke javnoga života, u kojoj nebi on bio iztaknuo stanovište pučanstva, koje je zastupao.

Odnosne svoje govore izdao je u dvih „Poslanicah“, čime je ne samo podao savjestan račun o svojem djelovanju, nego takodjer postavio si trajni spomenik o nesebičnoj požrtvovnosti i postojanoj marljivosti, koje je uložio na uhar zastupanog pučanstva. I otvoriše donekle u Beču oči, te začudjeni doznaše, da u Istri imade Hrvata i Slovenaca. Priznavali su takodjer nepravde, koje se tomu pučanstvu čine, ali usljed stanovitih obzira puštalo se da voda teče istim koritom. Dapače spletkarenjem se nastojalo, da se makne Vitezića iz carevinskog vieća i zamjeni takvim, koji bi bio skloniji prigibati šiju. Ali složan narod osujeti uvijek te spletke. Oslabljeni vid medjutim sklonu toga pregacea, te god. 1891.

preporučiti svojim biračem, i ovi izaberu sadanjeg svojeg zastupnika g. Vjekoslava Spinčića.

Nije se međutim Vitezić dao u zapečak, nego ga vidimo gdje na čelu miljenice naše „Družbe sv. Cirila i Metoda“ u razdoblju od g. 1891.—1899. stvara nova vrela k prosvjetnom razvoju našeg pučanstva u Istri. Pa tko mu se nebi bio divio, u komu da nebi pobudio najveće štovanje, kad bi ga vidio redovito svakog mjeseca dolaziti preko mora na sjedište društva — Opatiju, da predsjedja odborovim sjednicam i istinski vodi društvene poslove? A komu još ne zuje u ušima oduševljene riječi, progovorene mladenačkim žarom, kojimi je prigodom godišnjih skupština poticao na rad za Družbu?

Nije ovdje prostor, niti mjesto da izbrojimo sve zasluge, koje si stekao naš Vitezić u radu za domovinu. Moramo ipak iztknuti tri njegove ustanove, koje ako i jesu izravno namjenjene njegovom užem zavičajju — Vrbniku, ipak po svojoj naravi jesu na diku i čast, te neizravnu također korist ciele domovine.

Jesu to: 1. Štipendijalne zaklade Vitezić u ukupnom iznosu K 80.000; 2. Knjižnica obitelji Vitezić i 3. Oživotvorenje u Vrbniku „Hrvatskog Doma“, koji bje zaključkom društvene skupštine iz zahvalnosti nazvan „Vitezićev Dom“.

O svih trih ustanovah izdane su posebne knjizice, te izpuštamo ovdje podrobni opis. Svota, koju je putem tih trih ustanova poklonio Vitezić narodu, iznaša približno oko K 120.000. Uzorni doista primjer nesebičnog rodoljublja!

Oertasmo ovdje u krupnih pozehtih život i rad našeg svečara. Mi međutim, koji smo taj rad pratili od koraka do koraka, te koji smo uzan strepili i prezali u narodnoj borbi, dočim hvalimo Providnosti, što nam udielila i još uzdrži takvog zatočnika. Želimo ujedno, da se u našem narodu

PODLISTAK

Izvjestaj tajnika Viktora Cara-Emina,

čitao na glavnoj skupštini „Družbe sv. Cirila i Metoda“ dne 12. junija 1902.

(Nastavak.)

Dok su te molbe i odnosni utoci i protu, utoci trajali, dole su naša djeca po ulicama talijančarila sve u šestnaest. To je našu družbu sklonulo, te je ona i u Voloskom zaključila ustrojiti jednu svoju školu. U tu svrhu sastalo se nekoliko ta-mošnjih rodoljuba, koji su sami sagradili odnosnu zgradu i prvim rujna 1901. usliedilo je svečano otvorenje hrvatske druž-bine škole u Voloskom. Na tu školu nam-jestilo je naše Ravnateljstvo dotadaš-njega kaštelirskoga učitelja g. Rišlavy-a, koga je u Kašteliru zamienio g. Stefančić iz Baske Drage, mlada i vrstna sila.

Liepi je to bio dan za ciele Volosko — a upravo podpuna slava za ondješnju

množe i šire takvi značajevi i nesebični trudbenici, kao što je on. Živio nam Vitezović do skrajnje granice ljudskog vieka!

Istarski sabor.

VII. sjednica.

U Kopru, dne 11. julija 1902.

Prisutni: predsjednik Campitelli, vladin zastupnik Fabiani i 27 zastupnikah. Od naših prisutnih svi.

Za podporu trgovačkoj mor-narici.

Zast. Zarotti postavio je predlog obzirom na podporu trgovačkoj mornarici. U obrazloženju iztaknuo je „Serenissimu“ (mljetačku republiku), koja da je trgovačku mornaricu osobito tim podupirala, što je dozvolila slobodu sjeka drva u Istri i Dal-maciji i zauzimala se za mornarske bra-tovštine, osobito u Dalmaciji. Pred neko-liko desetaka godina da je cvala morna-rica i kod nas, naročito u Lošnju, Du-brovniku i Kotoru, ali je nastalo doba, gdje je bila posve pala, i dočim su druge države i sam Japan na dobu podupire mornaricu, došla je naša država kasno k tomu, i to tekar odnosnim zakonom mje-seca decembra 1893.

Njegov predlog zagovarao je od Tal-lijana zast. Vidulich, od Hrvata zast. dr. Stanger (Govor ovaj donieti ćemo).

Kako je poznato, su hrvatski zastup-nici Dalmaciji i Istri bili oni, koji su se već godine 1893. za odnosni zakon na carevinskom vieću najviše zauzimali, a nisu propustili ni onoga učiniti, što je zast. Zarotti svojim predlogom tražio.

Odnosni predlog, prihvaćen jedno-glasno, glasi ovako:

Nalaze se zem. odboru, da poduzme shodne korake kod cesarske vlade u svrhu, da se pravodobno obnovi zakon 27. de-cembra 1893. (D. Z. L. br. 189) tičući se podpore trgovačkoj mornarici, i da novi zakon bolje odgovara u svrhu, da se po-boljšaju odnošaji trgovačke austrijske mor-narice, koja mora konkurirati sa morna-ricami drugih država, obilnije podupiranih.

Za željeznicu Trst—Poreč.

Zast. i zem. prisjednik Tomasi sa drugovi talijanske stranke postavio je pre-san predlog, koji najbolje kaže u kakvom zlu stanju se nalazi netom otvorena žel-jeznica Trst—Poreč.

Svojim predlogom zahtjeva od c. kr. vlade, da učini shodna, da ta željeznica u tehničkom i financijskom pogledu pod-puno odgovara. To da se može dočeti ako se odstrani pomanjkanja, koja su se već pokazala i tim, da se dovrši radnje još nedovršene na težkih i pogibeljnih točkah (n. pr. u Zavlah, gdje je bura

našu djecu, koja su s nekim ponosom stupila u novu hrvatsku zgradu, gdje su im imali prvog puta do zaromone skladni i slatki zvuci uzvišene majčine riječi.

Nego već prvih dana okupio se u toj školi djece toliki broj, da se je odmah očujela potreba bezodvlačnog proširenja te škole na dvorazrednicu. Netom su to saznali rodoljubni vlasnici zgrade postavi-li su s mjesta na naše raspolaganje donje prostorije, namijenjene za „Citao-nicu“ i blagohotno dozvolili, da u se istim prostorijama izvedu oni popravci, koje je od nas zahtjevala odnosna komisija sa-zvana u tu svrhu na lice mjesta. Pod-jedno se je Ravnateljstvo pobrinulo za vrsnu učiteljsku silu, kojoj će moći po-vjeriti novoustrojenu razred. I tu vrsnu silu našlo se je u osobi učiteljice gđice Marice Bogović, koja je početkom oktobra započela svoje prosvjetno djelovanje na družbinjoj školi u Voloskom.

Kako su djeca na družbinjoj školi u Voloskom u to kratko vrijeme njezina ob-

skradra srušiti ciele vlak); nadalje tim, da se uvede treći vlak između Poreča i Trsta, i da se unizi cijenika za osobe i stvari tako, da se osjigura čim prije unos-nost prinosa, kojega je dala pokrajina i občine sa temeljnimi akcijami u iznosu od 1.400.000 K.

Obrazloživ zast. Tomasi svoj predlog, malo se je bavio onim, što predlaže, a više tim, da je napadao sudbene oblasti radi izlaktivanja zemljišta, željezničko osoblje, jer da je sve tudje, i u obće žel-jezničku upravu, naime c. kr. vladu, što rabi na željeznici u napisih, oglaših itd. uz talijanski, također hrvatsko-slovenski pojednako. Zast. Tomasi toliko zastrani-cao, da ga je predsjednik morao opetovno pozvati, da se drži predmeta. I sam vla-din zastupnik — inače jako tihi i pa-sivni Fabiani — čutio se zvanim, da odbije napadaje na sudbene oblasti, koje da su uzorom sudbenosti i da uzme u zaštitu c. kr. vladu obzirom na porabu također hrvatskoga i slovenskoga jezika.

Poslo je još k predlogu govorio dr. Belli, a zast. Zarotti postavio nekoje nez-natne predloge, oglasio se je za rieč za-stupnik Spinčić, da dade u ime svoje i drugova kratku izjavu. On reče, da on o sudstvu kod nas neima onoga mnjenja, koje ima g. vladin zastupnik, i da bi za svoje mnjenje mogao navesti mnogo prim-jera, a da to propušta, pošto se taj ne-radi o sudbenosti.

Obzirom na napise i porabu jezika-h veli, da se je c. kr. vlada kod te željez-nice pokazala pravednijom nego li igdje drugdje. A i tu, da bi njoj se moglo pri-govoriti, što nije provela podpunu ravno-pravnost. Neima nijedne postaje, za koju nebi imali Slaveni svoga imena, niti neima postaje, gdje nebi stupali u željeznicu i iz nje izstupali domači Slovenci i Hrvati. S toga bi po svih postajah bez ijedne iz-nimke moralo biti sve napisano i sloven-skim ili hrvatskim jezikom. Iziče također ovom prilikom, kako je c. i kr. vlada ne-pravedna u jezikovnom obziru na željez-ničkoj pruži Divača—Pula, gdje neima ni danas usupor opetovanim molbam obči-nah hrvatskih napisah na postajah. U stvari samoj izjavlja, da se on i njegovi dru-govi prema izvaji dra. Laginje od jučer neće mješati u pitanje i da se ih ima smatrati kao da su odsutni.

Na to je primila većina predlog zast. Tomasi-a.

Obračun zaklade za pošu m-ljenje istarskog krasa za g. 1901.

Na izvjestaj zast. Mianicha bio je odobrem obračun zaklade za pošumljenje istarskoga krasa za god. 1901. i to sa do-hodkom K 62.992, sa troškom K 55.942 — dakle sa preostatom K 7050.

Proračun zaklade za pošu m-ljenje istarskog krasa za g. 1902.

Taj proračun iznaša za godinu 1902 K 9000 sa strane pokrajine ako država

stanka upravo krasno napredovala, moglo se je svatko uvjeriti u nedjelju iza Božića prigodom svečanosti božićnoga drvca, pri-redjena u korist siromaške one djece. Trebalo je čuli ono skladno pjevanje, one liepe deklaracije, a osobito način, kako su izvela naša djeca već prije spomenuta igricu „Kraljević Marko i Štriga Lega“. Bilo je one večeri puno pravoga udiv-ljenja, a bilo je i suza-radostnica, što je napokon i Voloskom osvanuo liep i slavan dan — navjestnik i preteča bolje i sre-tnije budućnosti.

Mimogred budi napomenuto, da su slične zabave priredile osim onih u Ka-šteliru i Voloskom i naše škole u Puli i Opatiji, a za njima nije zaostalo ni naše zabavište u Malom Lošnju, koje sada po-lazi do 48 male dječice. Mi pozdravljamo naše vrijedne učitelje, koji ne prestaju ra-diti za napredak povjerene im djece, po-lašću im na srce, da i nadalje ustraju u plemenitom a ujedno tako rodoljubnom nastojanju uzvišenoga njihova zvanja.

dade K 18.000, a za god. 1908. napried K 12.000 pod uvjet da dade država K 24.000. Kod tog predmeta oglaš se za rieč zast. dr. Matko Trinajčić te izjavi, da će manjina glasovati za taj proračun, ali da bi želio, da oblasti kod zakumlje-vanja malo bolje postupaju, i osobito na to obzir uzmu, da neunište pastirstvo, od čega stanovništvo krasa najviše živi. Pa i kako se obzirno radilo u tom smislu, ipak pastirstvo pada, te bi s toga bila dužnost c. kr. vlade, da shodnim načinom onomu siromašnomu stanovništvu nadoknadi štete, jer dok sume narastu, moglo bi ono ciele i pomrieti ili se izseliti.

O djelovanju zemaljskog pol-jodjelskog zavoda u god. 1901.

Zast. Venier predložio u ime saborakog poljodjelskog odbora, da se rečeni izvještaj primu do ugodnog znanja.

Zast. Davanzo izrazuje razne želje ti-čuće se poljodjelstva a izjavlja, da će i on glasovati za rečeni predlog.

Proti tomu predlogu glasovala je manjina pozivom na ono, što je zast. Mandić kazao u jednoj od prošlih sje-dnica u tom obziru.

Proračun školske zaklade za god. 1902.

Zast. Bennati u ime školskog odbora predložio i poslije suhoparno obrazložio:

„Visoki sabor nek izvoli odobriti proračun školske zaklade za god. 1902. sa troškom od 555.265 K i sa jednakim prihodom, sastavljenim iz vlastitoga dohodka od K 56.237, iz prinosa občina za školske takse od K 180.000, i sa prisinosom zemaljske zaklade od K 319.028“.

Povrh toga predložio stieđecu resolu-ciju:

„Sabor odlučuje, da u buduće neće dozvoliti novaca za ustanovljivanje novih pučkih škola dok cesarska vlada nepre-uredi učiteljišta u Kopru prema pravednim zahtjevom i stvarnim potrebam u talijan-skoga pučanstva pokrajine, u suglasju sa odlukami po saboru ponovno izraženimi i sa analognom odlukom c. kr. zemaljske škole vieća.“

Čim je oglasio taj predmet predjed-nik na razpravu, pročitao je samo tal-lijanskim jezikom predloge, koje mu je prije sjednice u ime manjine u slovenskom jeziku predao zast. Kampare. Ti predložio glase:

1. Da se povisi prinosa države za škol-stvo u Istri od K 47.000 na K 150.000, pod uvjet, da se ukinu školske takse i da se bezuvjetno ustrajuju škole tamo, gdje su preduvjeti za to.

2. Da se učiteljske plaće urede, ne po mjestih, nego po službenih godinah i

Nastavak u priloga.

Dok je Ravnateljstvo bile zaposelno i premještanjem i namještanjem raznih učitelja i otvaranjem novih škola i novih razreda, dole se je u malom mjestancu Vabrigi, nedaleko Poreča dogotavljala zgrada, koja se je također imala početkom sk. godine 1901. i 1902. predati svojoj svrsi. I doista hvala neumornom radu i nastojanju našega Ravnateljstva pošlo nam je za rukom te se je od c. kr. šk. oblasti izhodila dozvola za otvorenje družbine škole u Vabrigi upravo u vrijeme, kad se u porečkom kotaru otvaraju i ine zemaljske škole. Na otvorenje te škole došla je sva sila svieta. — Ravnateljstvo sam zastupao kao ja družbin tajnik, a uz mene bio je tamo prisutan i velezašlužni tinjanski načelnik g. Šime Defar. Valja naimo znati, da g. Defar ima mnogo za-sluga za našu školu u Vabrigi, njegovoj pozhrtvovnosti, maru i ljubavi spram sve-te naše stvari imamo da zahvalimo, što se ona zgrada onako liepo i sretno dogra-dila. Bog ga poživio! (Daje sbeđi)

po povlaženom službovanju učitelja — prema predloženom zast. Spincića i drugova od lanjske godine.

3. Da se remuneracije svećenikom kao pomoćnim učiteljima razmjerno prema povlaženju učiteljske plaće, povise.

4. Da se iz zaklade pok. župnika Fabris u Loku ustanove pučke škole u Podpeču i Rožaru — u okružju rečene župe.

Iza izvišteljaja oglasio se je prvi za rječ dr. Vareton, da izreče dug i dosadan govor, kojega je kasnije zast. Kompare pravom označio kao dugačku klobasu.

Za tobožnji dokaz kako vlada postupa proti Talijanom, naveo je medju ostalimi sljedeće slučajeve:

Postupak kod ustanovljivanja škole u Šterni, na Humu, na Pazu, u sv. Jakovu kod Nerezinah;

zabijev. poznanja hrvatskoga jezika kod učiteljske službe u Osoru; c. k. gimnaziju u Pazinu; uzdržavanje c. k. pripravnice u Kastvu za malen broj učenika.

Vladin komesar izvadio je na to — obzirom na prije spomenutu resoluciju, da vlada radi o tom, da učiteljiste u Kopru razdieli u tri učiteljista, premjestiv slovenski i hrvatski odjel u druga mjesta; i da sabor neima prava snizivati troškova proračunanih za škole sa strane c. k. zem. škol. vieća.

Zast. Kompare progovori upravo junački najprije slovenski. Reče, da nemari odgovarati na klobasariju zast. Varetona; da se Talijani tuže, koji imaju sve proti Slavenom, koji neimaju skoro ništa; da u Istri vlada oligarhija, ostanci negdanje „Serenissime“; da bi ta oligarhija bila ništa bez „Eins“ (1) naime c. k. vlade, koja pred njom stoji; da je kriva liberalnost te oligarhije, da Slaven Istre takove neče, nego, da žele, da njihov uzgoj bude prema onoj: sve za vjeru, domovinu i vladara.

Kad je još odbio napadaj Varetonov na svećenstvo, objasnio je slučaj ustanovljivanja škole u Plaviji u talijanskom jeziku.

(Iza njegova govora dogodio se je slučaj, nečuven nevidjen u parlamentarnom životu. Predsjednik, uzvuk klobuk u ruke, rekao je: „prekidam sjednicu za tri minute“ i izadje iz sabornice. Bila mu je naime potreba a nije hotio, da ga nadomjesti podpredsjednik samo za to, jer je taj Hrvat. Za to su i vikali pri tom zastupnici manjine nek zauzme predsjedničku stolicu podpredsjednik. Dakako uzalud!)

Izvištelj zast. Bennati zahvalio je vladinom komesaru na njegovoj izvaji glede razdieljenja i razmještenja učiteljista. Rekao je, da neima ništa proti tomu ako se u predloženoj resoluciji daje izražaja, da će se zadovoljiti sa onom razdielobom obim narodnostim Istre. Rekao je također, da većina negoji mrzije proti slavenskoj narodnosti niti proti slavenskim školam, na što su mu se zastupnici grohotom porugljivo smijali.

Tu svoju mržnju pokazao je neposredno u svojem dalnjem govoru tim, što je branio zem. odbor, koji se protiv ustanovljenju pučke škole u Plaviji već više godina.

Na predloge manjine podane po zast. Kompare, rekao je, da će većina glasovati za povlaženje podpore za školstvo sa strane vlade, ali da nemože glasovati za to, da se ukinu školske takse i da se ustrajuju škole, gdje bi se po zakonu morale. (Ni to nije mržnja proti Slavenom, g. Bennati?)

Drugu točku predloga manjine da neprihvata. Glede treće točke hotio je izbjegnati nekom doskočicom, ali kad mu je ta prebjena bila, izrazio se je za nju. Za četvrtu točku, onako kako glasi, da većina nemože glasovati.

Većina prihvatila je predlog školskoga odbora.

Predložu manjine bili su primljeni tim, da se je u prvotnoj bitnosti predloga promjenila; treća posvama, a četvrta promjenila, dočim je druga bila zabačena.

Prije nego li se je glasovalo o resoluciji, zadobio je rječ zast. dr. M. Laginja, te pobijao talijanskim jezikom razne primjetbe talijanskih zastupnika. Iztaknuo je osobito, kako je nečuven postupak c. k. školskih oblasti i zem. odbora glede ustanovljenja pučke škole u Plaviji. Da pokaže kako talijanska vladajuća stranka u istinu mrzi slavensko pučanstvo Istre, naveo je dva slučaja. Jedan nadgrobna kamena u Materadi sa hrvatskim napisom, kojega je občina Umazka dala sa groblja van baciti; drugi slučaj je iz grada, komu je na čelu zast. Rizzi, gdje se nije dopustilo postaviti na nadgrobnu ploču niti imena A n t u n. Na koncu predložio je zast. Laginja neka se iz resolucije izbaci sve ostalo a neka u njoj ostane samo to, da se učiteljice razdieli i razmjesti.

Tim bijaše zaključena sjednica.

Vriedno je spomenuti, da je u zapisniku te sjednice pročitanom u sljedećoj sjednici rečeno, da je sjednicu od 11. julyja predsjednik dignuo: „alle ore 14 1/2“ to će reći u 14 1/2 sata.

Iz zemaljskih sabora.

U posljednjoj sjednici zemaljskoga sabora Goričke obrazložio je slovenski zastupnik dr. Treo svoj predlog, idući za tim, da se uvede poljodjeljska poduka u pučkih školah. On je također preporučio, da se ustrojio muško učiteljiste u Gorici. Zastupnik Holzer preporučio je telefonsku svezu izmedju Gorice i Trsta. Zatim je sabor odobrio zemaljski obračun za god. 1900. te razpravio zemaljski proračun za god. 1902. Prihvaćena bijaše i zakonska osnova za ustrojenje zemaljskog osiguravajućeg društva za životinje. Sjednica je svršila u 9 sati na večer te predsjednik zaključio ovo saborsko zasjedanje.

U dalmatinskom saboru obrazložio je zast. Trumbić svoj predlog, da se na previšnji dopis o sazivu sabora odgovori, adresom na kralja, u kojoj se imade vladaru predložiti sve želje i težnje stanovništva Dalmacije. Za predlog da se izabere odbor glasovale su sve saborske stranke — promda je proti predlogu o adresi govorio talijanaš Salvi. Formalni predlog dra. Trumbića, da se izabere odbor za izradbu adrese, bijaše izabran jednoglasno. U taj odbor bijahu izabrani: Cingrija, Milić, Borčić, Trumbić, Smodlaka, Knežević i Salvi.

U sjednici od 19. o. mj. izjavio je namjestnik, opunovlašten od središnje vlade, da je vlada ozbiljno odlučila urediti jezikovno pitanje, pošto bude postignuto izmedju stranaka sporazumljenje, koje ima odgovarati sadašnjemu stanju stvari i mjestnim potrebam. Vlada da nemože unapried opredeliti rok, pošto imade da uredi druga važna i životna pitanja za državu. Pravaški zastupnik dr. Smodlaka ponudio je Srbom i Talijanom mir pod uvjetom, da pripoznaju i da se neprotive hrvatskomu državnomu pravu.

U posljednjoj sjednici českoga sabora izvijestio je zastupnik Kaftan o izvještaju povjerenstva za javne radnje i o jednakom izvještaju proračunskog povjerenstva glede prinosa zemlje za troškove uređenja potoka i rieka, što se imade izvesti u kraljevini Českoj. Nakon tog izvještaja stavio je zastupnik Kaftan tri predloga povjerenstva u pogledu gradnje vodnih cesta i uređenja rieka, koje je obširno i temeljito obrazložio.

U gornjo-austrijskom saboru prihvaćena bijaše osnova o promjeni izbornoga reda. Odnosni predlog za obće izborno pravo bijaše zabačen. Nakon toga bijaše sabor zaključen.

Zadnjoj sjednici bukovinskoga sabora prisustvovali su također rusinski zastupnici. Zemaljski kapetan Lupul i zemaljski predsjednik barun Bourguignon pozdraviše ih najtoplije. Predsjednik ruskoga kluba i zastupnik Stocci pročitaše je zatim izjavu, po kojoj oštaju Rusini na svojem stanovištu, što su ga označili prije abstinencije, te žale, da nerusinske stranke nisu svojili pogriješaka popravile. Oni su se povratili u sabor, jer su uvjereni, da nasilni čin od 21. junija nije nastao u krivu nerusinskih stranaka, već usljed ličnosti, koja je van sabora, a koja je pozvana, da podupire zemaljsko zastupstvo u njegovu radu za dobrobit zemlje. Zatim spominje Stocci daljnje razloge, radi kojih se Rusini vrate u sabor. Izjava svršava sa riečmi, da će Rusini ostati u saboru, ako im to omogućće mjere, što ih bude zemaljski kapetan poduzeo.

Uspomena bitke pod Visom.

Visoka politika, što li, sili Austriju, da se sama sebi iznevjeri. Mi smo čekali, da vidimo kako će ratna mornarica u Puli i drugdje proslaviti ove godine onaj slavni čin, što se odigrao u krvavom sukobu talijanskoga i austrijskoga brodoglavlja u dnevih 20.—21. julyja 1866. Ali što znamo, o slavljenju neima ni govora, kao da se boje nekoga.

Za nas je to napokon svejedno; ali Hrvati na istočnoj obali jadranskoga mora ne smiju sljediti Austriju u tom zanemarivanju svoje slave. Hrvati imaju da se ponose, a imaju da se i uče i bodre od junačtva pod Visom.

Spomenimo samo bitku, kako je opisano u „Povjesti najnovijega vieka“ našeg Ivana Rabara:

Austrija, poražena na glavnom bojištu, slavila je istodobno na jugu slavje, kojim je dično završila svoje gospodstvo u Italiji, i ako nije svojom pobjedom ni u čem promienila posljedak rata. Sjajna talijanska mornarica (34 ladje, medju ovimi 16 oklopnjača, sa 656 topova i do 11.000 momaka) imala je da podupre napadaj na Dalmaciju. Medjutim je ova pod Admiralom Persano-m stojala besposlena u Anconi. Austrijska mornarica bijaše posve zapuštena, te se u svijetu za nju ni znalo nije niti se s njom računalo. No njoj na čelu stajao je vrstni kontreadmiral Tegetthof, pobjednik kod Helgolanda. U nekoliko tjedna spremio je on tu mornaricu u Puli i Fazani u koliko se je dalo za rat. Dne 27. lipnja osvanu Tegetthof s tom mornaricom pod Anconom, no Persano ne htjede da se upusti u boj. Tek potisnut javnim mnijenjem talijanskim, odplovi 16. srpnja iz Ancone da napadne Vis, »Maltu jadranskoga mora«. Dva dana (18. i 19. srpnja) udarao je Persano topovi utvrde više, ne moguč ih ipak usutkati niti unići u luku. Dne 20. srpnja jutrom pokazao se austrijska mornarica, s kojom bijaše krenuo Tegetthof, čuvši da Talijani udaraju na Vis. Njegova je sila bila znatno manja od talijanske (27 ladja, od kojih 7 oklopnjača, a 526 topova i 7500 momaka). U 10 i pol sati dade nalog za navalu. Ladje se moradoše postaviti u tri odjela u spodobu klina, oklopnjače napried, za njima ladje drvene. Oklopnjače imale su napasti ladje neprijateljske svom silom, probiti jih i pristiliti da potonu. Talijanska oklopnjača »Principe di Carignano« odapne prvi top. Prvim udarom razstavi Tegetthof talijansku mornaricu, u kojoj zavlada nered, jer je svaka ladja bila prepuštena svojem kapetanu. Nastao očajna borba. Drvena ladja »Kaiser« i ako je jako stradala ipak sretno umakne skrajnjog pogibli. Oklopnjača »Ferdinand Max«, na kojoj bijaše sam Tegetthof, udari svom silom u talijansku oklopnjaču »Re d'Italia«, koja potonu. Od 700 momaka, koji bijahu na njoj, spasi ih se samo 15. Nekoliko časaka sve od

strave zašuti, a zatim se nastavi očajna borba. No naskoro stanu Talijani uzmicati prema sjeveru. Posred njihovih ladja bijaše i »Palestro«, koji je već gorio. Oko 3 sata probije iz njegovih bokova plamen te potone. Bitka bijaše svršena. Talijani odplove natrag u Anconu, a Austrijanci u Vis, gdje su svoje mrtve, 3 častnika i 32 momka, pokopali (21. srpnja), a sljedeći se dan vrata natrag u Pulu. Bijaše to prva pomorska bitka s oklopnjačami. Pobjeda austrijska bijaše sjajna i podpuna. Pobjednika imenova car brzojavno viceadmiralom.

Predplatnikom na znanje!

Jer nas je sram za nemarne predplatnike moljati u svakom broju za podmirbu duga, odnosno ponovu predplate, javljamo ovim — ako nam dužnici ne podmire dug do konca ovoga mjeseca — da će i naša uprava sljediti primjer goričke »Soče« te početi 1. augustom izdavati »Našu Slogu« samo jedanput nedjeljno. Nemarnost predplatnika sili upravu na taj korak. Tko ne želi tog nazadka, neka se požuri podmirbom duga odnosno neka ponovi predplatu.

Franina i Jurina.

Fr. Biskup porečki da je zabranio popom se voziti, jisti i šetati se sa babami i pohadjati oštarije i birarije.

Jur. A je ma to našim popom a ne populinu i reformatorom, koji piance po birarijah do polnoči.

Fr. Povedal mi je stari Bartolo i govorio: Kako ćemo mi moć mantinjalj pofulinove luše, sve one stare i mlade zecotine? A jih jima 5 do 8 svaki dan na spesi.

Jur. To neku skrbi pofulin, vi plaćajte tuste maše, vi dobre lemosine, pak mučite.

Fr. A Bartolo dalje: Ja sam prova pasli goveda — Teleta skaću priko sinokeše i trave skoro bez okusiti, voli obližu ništo i brste, a stare krave postruž sve, i žile od kršina. Tužni naši kasuni! Ča smo dočkali u starosti!

Fr. Kega biš najvolija za poteštata va Kanfanare.

Jur. Onega, ki bi najmanje govorio a čuđa delaj; onega, ki bi više gledaj komunsko nego svoje; onega, ki nebi spravił ni solda komunjskega va svoj žep; onega, ki bi više drža do svoje časti nego do svoje koristi; onega, ki bi radje bia štetan nego sramotan; onega, ki nebi naš jezik i naš vanjski svit metaj pod noge i ki nebi ližaj krnjelom i šarenjakom rške i kolina.

Fr. Tako hodi ga iskat.
Jur. Prije bi ga naša poli kmeta, nego poli gospode.

Fr. Kaldirski šarenjaki, da su silu božju vesel, da su dobili drugoga popa.
Jur. Morda oni, ki po lite hladuju, a po zimi gladuju.
Fr. Vero da mu se ponujaju svi za sagrešana.
Jur. Galjada znaju, da ima čuda kruha i vina.
Fr. Slabo će s njimi pasat, začako njim bude daval celu šelimanu, a soboto ne, tbit će joki i kataloh.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Iz Kanfanara pišu nam 15. o. mj.: Poslie tolikog zatezanja i natezanja u našoj občini sa izbori i proti njima, došli smo konačno do toga, da je valjalo izabrati novoga občinskoga načelnika. Da se nješto veliko pripravljalo doznali smo i po tom, što je amo došao junački naš Bartoli iz Rovinja, donesav valjda u žepu onaj svoj liek, koji lieči sve talijanske bolesti a imenuje se sladkim imenom: „Osar tutto“.

On se je sastao sa svojimi podgeneralima, da se dogovore, koga će staviti na čelo ove nesretne občine. Viećanje trajalo je dugo. On nije za Okreta, (oprostite šijor Oc ret, da sam izkriovio Vaše ime) jer je on premahak, mnogo obećaje a ništa neizpuni. Zaneitto na trgu, da uživa malo povjerenja, Momolo, da neoprosti onomu, koji mu na prsti stane.

Ali naši mnogobrojni kandidati za načelniku stolicu, mare i nemare za Bartolove gorovancije. Oni se dali odmah na djelo čim su doznali, da su izbori potvrđeni. Svaki vuče vodu na svoj mlin; — svaki nastoji, da sebe prikaže u sjajnom svietlu a svoga protivnika u crnoj tmjni. Šijor Momolo, šijor Zaneitto i barba Tone počeli su bacati zaljubljenične oči na nove zastupnike, koji imaju škare i sukno u ruci. Sladko govore a prijazno se smiju: Kumpare amo, kumpare tamo!

U nedjelju dne 6. o. mj. malo je došlo vanjskih u grad k sv. misli. Bio je ovdje Zaneitto Veliki, Martin Mali, Zorzi Crni, Gašpar Stari i Ive Mladi. Ovim su gospoda kandidati stiskali ruke i sladko besjedili kako da su od meda. Svaki od njih je imao što prigovora proti svojim protivnikom. „Ča ćete učiniti Onega“ — govorio jedan, ki nam je učinio čuda duga a još će više aka ga učinite.“ Ako pa učinite On e g a drugoga, će vam poiti s vragom komunali; gledajte ča delate. Učinite mene, ja neću dillli komunale“ itd. — „Mene, mene učinite“ govorio treći — „ja sam kmetske ruke, ja znam najbolje kude vas postol žulji“ itd. Naši izvanjski muzevi bijahu tako smučeni da nisu sirole znali, komu će od one trojice pokloniti svoja srca. To vam je bila gospodo slavna vražja komedija.

Na 8. julija došli su izvanjski zastupnici u grad na izbor načelnika. Dojde 7 seljana i svi se izjave za Zaneitta na trgu. K ovim pridružili se još četiri pod vodstvom Zaneitta Sonšića i Ive Cerina. Ostali bili su što za Oc ret a, što za Momola. Još su imali doći dva izabrani iz vana. Oc ret čeka plaho, a Momolo šapće srdito, gledajuć u svoju čašu piva: mi non me inkino a ni sun, ki vol, ke venji k v a. Neznamo je li koji došao, ali bi reć, da su prošla vremena kad smo se ono gospodi iz grada klanjali. Naš izvanjski puk nemari više za one, koji bi htjeli občinsko zemljište dieliti, jer znadu,

da bi morao siromah krasti kad nebi mogao na občinskom tlu ni šibe urezati.

Šijor Momolo ostao je dakle sa svjtim daleko, jer je znao, da bi ostao „in tromba“. Kad ih je došao u krčmu zvali občinski sluga, rekoste mu, da je u krčmi bolje nego na položarji.

Došla je napokon i 11. ura, ali zastupnikah neima. Tada odlučē na občini, da će sazvati novo zastupstvo po drugi put za 14 dana. Viditi ćemo, što će biti, pak ćemo Vam javiti.

Za Talijane valjda — „regnicole“.
C. kr. glavno ravnateljstvo uprave duhana javlja u talijanskih listovih i talijanskim jezikom, da će se kod c. kr. tvornice duhana u Rovinju sagraditi skladište za prošlji duhan sa proračunanom svotom od K 96.000, te se u tu svrhu otvara natječaj, koji traje do 29. julija o podne. Ostale uvjete može se razviditi kod c. kr. tvornice duhana u Rovinju, kao što i u službenih oglasih u „Wiener-Zeitung“ i u „Osservatore Triestino“. Talijani i Niemci mogu se dakle natjecati, a za Slavene je dosta, da doprinose silne žrtve za državne potrebe.

Pazinski kotar:

Nevjerojatno — ali ipak istinito !!
Na našu u zadnjem broju pribroćnu vijest iz Pazina, kojom nam javlja prijatelj, da su za predlog obč glavarstva, da se izreče zahvala Nj. Veličanstvu caru i kralju Franu Josipu, što je milostivo podario ovoj občini 1000 K za gradnju crkava, glasovali svi občinski zastupnici, osim dvoćice cesaro-kraljevskih, i to č. kr. viši porezni blagajnik Rovis i c. kr. bilježnik dr. Cech — primamo iz Pazinske jošte sljedeće: Za ovoga posljednjega nećudimo se nimalo, jer se c. kr. bilježnici nesmatraju činovnici, ali da jedan c. kr. javni činovnik neće da izreče svomu — hoćeš, nećeš — cesaru ili vladaru, na javnom mjestu i u službi občinskog zastupnika, zahvalu, što je učinio dobro djelo, što je podielio milodar za gradnju crkava, to je ne samo unicum — koliko je nama poznato — već se to može dogoditi jedino u Istri, i nigdje drugdje, nego li u Istri, pod ovim nesretnim vladinim sustavom, kojim je usrećeno naše Primorje.

Na pazinskoj hrvatskoj gimnaziji bilo je koncez škole godine 1901./02. ocjenjeno 139 djaka, i to sa otkidom 10, prvim redom 107, drugim redom 7, trećim redom 2, a 13 popravkom. Po narodnosti bilo je 112 Hrvata, 26 Slovenaca, 1 Čeh. Po pripadnosti odpalo njih je 137 na Primorje, 1 na Rijeku, 1 na Česku. Djaci iz Primorja razdijeljeni su po stanovanju roditelja i sudbenim kotarima kako sliedi: Pazin 51, Buzet 16, Kopar 15, Volosko 12, Krk 11, Motovu 8, Trst i okolica 7, Lošinj 4, Pula 4, Podgrad 3, Sezana 2, Labin 1. Od ovih iz sudbenog kotara Pazin odpadalo njih je 33 na cilu mjestnu občinu, a od tih 16 na samu gradsku občinu Pazin.

Iz Tinjana primamo: Buduć se odavle niko nejavlja, eto mene da Vam nešto javim: Občinski izbori su na vratu. Po djelovanju naših maćaka reć bi, da će se mješati po vražju. Oni već lete od Jeruda do Pilata a najviše imaju nade u Mraka i Kamuša iz Pazina, jer s njima svakomu straše, ali ja svakako mislim, da nisu tako nisko pala ta gospoda jerbo oni već znadu, da od te muke nebudē patente, a kamo li makaruna. Dakako, izdajica uvijek je bilo i će ih biti i ovaj put, ali za svakog jednog našeg, koji će izdati, kako najme furian, mi smo dobiti 10 dobrih. Naša stranka se nima šta bojati; najveć se mješa Zaneito i barba Mate Debelli, ali ovaj bi bolje učinio, da mući i da prošla vremena kad smo gao dobiti Obsit, t i g a k a p i o š i j o r f u d e. Ti strasiš sa Mrakom i Kamušem ljudem, koji su im dužni ali ja mislim

da im nije nijedan „koliko“ dužan, jerbo znaš dobro, da ni niti kuća još tvoja a drugo ti se je žena intavulala. Tako za to možeš i mućati, jer znaju da imade samo 4—5 ovih, koji nimaju niti glasa, a oni znaju zać drže za te, nu meni se čini da ih nemaš ni ti toliko za bacati ča.

Homu na udovca, koji kako se čini, i sam znađe, da od ove muke ne bude kaše. Ma što ćemo, brižan i njeđa pijaza dobro, kako je bio navadan jedno vreme. Najprvo je bio u službi u Trstu, pokle u službe na Obćini, pak butegar, pak nazada u Trst je bio pošao sa svom družinom, a najzada je došao doma, tako, da je sirota malo srećan, žena je bivala ča od njega, djeca isto, neki semo neki tamo, tako ja mislim, da je bi bolje, držat svoju čeljad u redu, a kad se čovjek domisli, kolike pelicione je bio učinio, Bože moj, kamo je sve to šlo! Pravo govore naši stariji, da kade nije blagoslova, nije niti sreće. I baš takovi bi nam se htjeli urinuti na našu lepu Obćinu. Od kuge i grada oslobodi nas Gospodine. I za ono, što se čuje o našem Vencetu, nebi bio čovjek niti pomisliti mogao, da će se on tako odalečiti od svojeg roda i priljubiti onog, koji nas mrzi kako i njega istoga. Vence, Vence, popravi, što si zakrivio dokle je doba, jerbo znaš, da je svima proščeno, ali izdajici nije. Tako pazi, da ne dojdeš u vrst izdajica. Ovo ti savjetuje opaj, koji ti neće zlo. Da nebiš mislio, da ovo te savjetujem zaradi izbora, vjeruj mi po dušu, da ne, jerbo se mi toga nimalo ne plašimo. Naša stranka je zatvorena sa željeznimi vratu, ali nebimo radi, da se u ovoj prilici još više zaplećeš. Onda s bogom za vavjek od našeg naroda, a što će o telu tvoji poznanici? Kako ćeš im doći pred oči i kako ćeš se izpričati? Ovo samo promisli i ako nisi sa svim s puta krenuo, dokaži u naših novinah bez srama ono, što je na štvari. Stvar će se poravnati, ali bez ovoga nije moguće.

Pomisli ni svoje roditelje, na svoje čestito selo, na svoju rodbinu i na ono što nam je najsvetije, na Onoga, koji se je rodio i kojemu još duh živi na Ježenju, na nezaboravnoga i dobrog biskupa Dobrilu.

Tako sve ovo promisli, pak učini kako te Bog nadahne. Kako sam već rekao, izbori su na vratu. Protivnici u občte već se hvale ponapried, kako su činili i na Voloskom, a kad je došao dan izbora, zbogom, njih niti blizu. Tako ćemo ih i ovdje dočekati bez straha i bez srama te ćemo im pokazati, da drugo im neće doći volja nikada, jerbo sve, što je pametnije i poštenije, je u kolu naših dičnih prvaka. Sada, kad vide, da neće moći ništa učiniti, rado bi spletkarili barem u jednom jelu, ali uzalud im posao. Mi smo si svoje odabrali pred 17 godina i ove ćemo držati zubi i nokti. Hvala Bogu, na čelu imademo čvrste muže za s kojima nije nas sram biti u družtvu. Evo vam samo nekoje: župnik i nadučitelj sa dičnom braćom Šime i Ivan Defar i drugimi poštenimi kmeti i težaci. Sveti Petar isto g. župnik i nadučitelj sa vriednimu prvaci, u Kringi isto g. župnik i nadučitelj i drugi tvrđi korenjaci. Sada pitam vas propalice, koje prvake imate vi? One, koji vas poznadu samo u vrijeme izbora; one koji vas gule i mute; one, koji proklinju Boga i Mariju, i najviše onih, koji nimaju niti glasa kod izbora. Takovi daleko za nas. Ako vam ni dobro ovako, tamo vam je more i bježe preko, a mi ćemo obrdržati našu starinu, koju smo bastinili od naših pokojnih. Vi izdajice držite se samo tvrdo, ali vidite, da ni sada vam ne daju žerla ni lokanja što će biti pokle? Platiti ćete sve, nebojte se!

Za danas neka bude dosta, jedino želim da bismo se zdravi i veseli rukovali na dan željno očekivanih izbora. Naša će biti lahka borba. U to ime pozdravljam sve naše birače, kličući im: do vidova braćo na dan izbora!

Porečki kotar:

Iz Lovrečice (obćina Humak) pišu nam 18. o. mj.: Prole noći preminuo je ovdje nakon dugoga bolovanja providjen sv. sakramenti čestiti, ovdaknji posejdnik i naš vriedni rodoljub Josip Giraldi, koji je ostavio u kući samu staricu majku udovu. Za njimi žali ovdaknje pučanstvo jer je bio pošten i vriedan i radi toga ljubljen i stovan. Svevišnji podielio mu viečni pokoj!

Zlobno oštećenje tuđeg vlastništva.
Talijanskim listovom javljaju iz Poreča, da je tamšnjomu višogradaru Chiarandini netko posjekao više redova trsja prouzročiv mu škodu od preko 200 K.

To junačtvo počinihli su sami Talijani jer pišu njihovi listovi, da taj nije po sriedi politička osveta nego osobna mržnja.

Tkozna, hoće li oblasti pronaći krivca?

Lošinjski kotar:

Iz Cresu pišu nam 15. o. mj. Ovdaknja vlastela pripoviedaju, da je c. kr. namjestništvo u Trstu pribroćilo biskupskom ordinarijatu u Krku, da nemože prihvatiti njegovog predloga te predložiti na imenovanje za nadpopa i župnika u Cresu preć. g. N. Turata. Razlog tomu da je sljedeći: Pošto bijaše predložen od strane biskupskog ordinarijata u Krku občinskemu zastupstvu u Cresu na imenovanje samo jedan molitelj, občinsko zastupstvo nije moglo obaviti imenovanja, buduć nije moglo pristati na onog jedinog molitelja.

C. kr. namjestništvo pozvalo je radi toga biskupski ordinarijat u Krku, da razpiše na novo natječaj na mjesto nadpopa i župnika u Cresu. Na tu službu i čast imadu pravo i oni svećenici, koji nisu jošte članovi kolegijalnog kaptola u Cresu.

Tako govore gospoda, koja vedre i oblače na creskoj občini, a prvi i jedini razlog, što neimenovaše prećatnog Turata nadpoppm i župnikom jest taj, što nepuše u talijanski rog i što nevidi u talijanskom kralju svoga kralja i gospodara.

Trst.

Imenovanje. C. kr. prizivno sudiste u Trstu imenovalo je pisarničkog vjezbenika g. Nikolu Marinovića kancelistom kod zemaljskog suda, u Trstu.

Razne primorske viesti.

Tršćansko-koparski biskup dr. Nagl u Gorici. U subotu šliogao je iz Rima tršćansko-koparski biskup presvj. g. dr. Nagl u Goricu, da prisustvuje posvećenju novog goričkog nadbiskupa presvj. g. Andrije Jordana. U tu svrhu došli su u Goricu i biskupi krčki presvj. g. dr. Mahnić te porečki presvj. g. dr. Flapp. Tršćansko-koparski biskup nekani jošte u Trst, već da će za neko vrijeme u Beč, odakle će se valjda mjeseca agusta stalno preselili u Trst.

Razni prinosi.

Za družbu sv. Cirila i Metoda primila je uprava „Naše Sloge“: g. Franko Katarinić, Nerezine, sakupio je K 9-10 h u kući g. V. Volarića u Nerezinama, koju svotu darovaše rodoljubni svećenici iz Velog i Malog Lošinja sv. Jakova i Puntekriža. Jednu krunu sakupio g. V. Volarić u Puntikrižu.

Politički pregled.

U Puli, dne 21. julija 1902.

Austro-Ugarika.

Iz Beča brzojavljaju, da je vlada jurve izradila svoj nacrt, što će ga predložiti českim i njemačkim prvakom. Na temelju togā nacrtu imao bi se postajnuti česko-njemački sporazumak.

Pokazateljima Novosti javljaju, da pri-
pravljaju viša naučna osnova o pripo-
moći za unutrašnje kraljeve, što će ju
predložiti na raspravu u budućem saz-
danju carevinskoga vijeća. Još da nije
ustanovljeno, kolik će se dati iznos u tu
svrhu. Od raznih zemalja, zastupanih u
carevinskom vijeću, da dolaze osobite u
obzir Stajarska, Slonija i zapadna Galicija,
koje da su radi elementarnih nevođa po-
najviše nastradale. Osim ovih useti će se
u obzir i Češka, te Dalmacija i naše Pri-
morje, koje trpi godimice od elementarnih
nevođa.

Dne 17. o. mj. svršili su strukovni
viještaci svoja vještačenja o veterinarskih pri-
stihak u carinikom i trgovačkom savezu,
što ga između sklopiti obje pole monarhije.
U odnosnih se je dogovorih radilo o tom,
da se međusobno osjigura što moguće
točnije pregledavanje obostranog marvin-
skog prometa, naročito, da se za uvoz
svinja stvore neke veterinarsko-redarstvene
mjere u pogledu svinjah za razpold. Na
ovaj način nadaju se, da će se brzo na
put stati daljnem širenju svinjske pošasti
u obih polah monarhije. Po glasovih iz
Budimpešte urodili su oni dogovori po-
voljnim uspjehom za jednu i drugu polu
monarhije.

Obzirom na pregovore, koji se vode
radi nagodbe između Beča i Budimpešte
— pišu jednom berlinskom listu, da će
austrijskomu ministru-predsjedniku drn.
Koerberu uspjeti osigurati za ovu polu
monarhije: da bude Ugarska poštivala
staru austrijsku industriju.

Zadnje doba šire se glasovi o od-
stupu ministra Kallaya, komu je izručena
uprava Bosne-Hercegovine. Njega bi imao
zamjeniti bivši ministar Bilinski.

Crna Gora.

Medju brzojavkama, koje su prispjele
prigodom vjenčanja kneževića Mirka, na-
lazi se jedna vrlo srdačna podpisana skupa
od ruskoga cara i talijanskoga kralja. Naj-
bolje se je dojmilo dvorskih krugova na
Cetinju jedno pismo bivše kraljice Nata-
lije, koja je gospodjicu Konstantinovičevoj,
sada supruzi kneževića Mirka, poslala na
dar prsten, koj je nesila kneginja Ljubica,
supruga pokojnog kneza Miloša.

Srbija.

Jednomu bečkomu listu pišu iz Bio-
grada, da ministar financijah Popović po-
zajmljuje novac od obćinah, da može sku-
cati ono 100.000 kruna, što ih dobiva
mjesečno kao plaću kralj Aleksander. Radi
toga prisilnog zajma da se tuže obćine, jer
da im se odnaša u Biograd sav gotovi
novac a njima da neostaje ništa za pod-
mirivanje obćinskih potreba. Otkad je na
vladi Vučić, da se je na taj način dobilo
od obćinah najmanje osam milijuna kruna,
koje neće obćine dakako nikad natrag do-
biti. Činovnici da nedobivaju već nekoliko
mjeseci plaće, a sada se radi o tom, da
im se sniže plaće za 20 do 30 po sto.
Vojska da se hrani slabo, a vojnici da
nose podrapano odijelo i na ulicah. Ni isti
časnici da nedobivaju redovito plaću, da
živu zlo i da zapadaju redovito u dugove.
Vlada da se nalazi u najvećoj neprilici
kako da sklopi veći državni zajam.

Bugarska.

Iz glavnog grada kraljevine grčke, iz
drevnih Atenah javljaju, da bijahu tamo
uapšeni članovi bugarskog revolucionarnog
odбора. Iz dosadašnje iztrage, da se je
dokazalo, da se nalazi u Atenah preko
60 takvih „urotnikah“, od kojih je zatvo-
reno od sada njih 26. Iz pisama, što su
kod uapšenikah nadjena, proizlazi, da po-
jedini družbe imaju tu zadacu, da dignu
dinamitom u zrak sve grčke škole, crkve
i druge javne zgrade. Turaki poslanik Ri-
fat paša da prati sa zanimanjem razvoj
dogadjaja, te da je čestitao grčkoj vladi

na odlučnom postupanju, obećav njoj pri-
posteljati obavijesti, koje mu budu u tom
pogledu stigle.

Rusija.

Porodom imenovanja biskupa Firmi-
lijana u Skopiju pišu „Biogradske novine“
tako podlo o Rusiji, da su radi toga ruski
odlučujući krugovi veoma neogodno izne-
nadjeni. Premda je poznato, da se to ime-
novanje imade jedino Rusiji zahvaliti, ipak
kažu rečene novine, da bijaše Rusija pri-
siljena udaljiti se od Skoplja kako će biti
prihvaćena udaljiti se i od Soluna. U istom
članku govori se i o tom, kako znači služ-
beno sudjelovanje Rusije kod posvećenja
metropolit Firmilijana, da Rusija treba
od Srbije nove zahvalnosti i novih žrtava.
Ovaj razdruživ način pisanja proti Rusiji
kao da potječe od vremena, otkako je
bugarski knez Ferdinand bio u Petrogradu
onako srdačno primljen. Za to se čuju i
grozno, da Srbija neće mirovati ako bude
knez Ferdinand proglašen kraljem. Svi ruski
listovi bave se posjetom talijanskoga kralja
u Rusiji, dokazujuć, kako su postali sr-
dačni odnosi između Rusije i Italije.

Dne 18. o. mj. sastao se je kralj
Viktor Emanuel najsrdačnije u Kroniatu
sa carem Nikolom, velikim knezovi i sa
njihovom prinčama. Zadnje riječi careve
bijahu: do viđenja u Rimu!

Činjenicu, da se je austrijski poslanik
u Petrogradu od tamo udaljio pred sami
dolazak talijanskoga kralja, tumače mnogi
kao dokaz napetih odnosa između Ita-
lije i Austro-Ugarake. Sve postaje u Ti-
rolu, kojimi je prošao kralj Viktor Ema-
nuel na svojem povratku iz Rusije, bijahu
zatvorene i stražom zaposjednute. Uzduž
željezničke pruge stražilo je oružništvo, jer
se je vlada valjda bojala, da bi Talijani
južnoga Tirola odveć srdačno pozdravili
talijanskoga kralja.

Razne vijesti.

† Zvonimir Križ, brat g. Lacka,
ravnatelja „Croatiae“ u Puli, umro je
prošli petak na svojem posjedu u Cabru
tekar u 29. godini dobe svoje ostaviv
udovicu sa jedinim djetetom. Pokojnik je
boravio duže vremena ovdje u Puli te će
ga se sigurno sjećati mnogobrojni prija-
telji i znanci našega Lacka Križa, koji u
kratko doba osim oca i majke izgubio evo
opet ljubljenoga si brata Zvonimira u
najljepšoj mužkoj dobi. Pokojnik bijaše
skroz plemenitog i rodoljubnog srca što je
pokazao i oporučno, sjeliv se na smrtnoj
postelji također naše družbe sv. Cirila i
Metoda. Blagom pokojniku vječni pokoj, a
prijatelju Križu i njegovoj rodoljubnoj
rodbini naše iskreno saučestje!

† Natalija Zajc. Iz Zagreba pišu,
da je tamo preminula velevredna supruga
glasovitog hrvatskog glasbojvorca, našeg
sjedog maestra Ivana pl. Zajca, gdje Nata-
lija, nakon duge i teške bolesti u liepoj
starosti od 82 godine.

Vriednog pokojnici vječni pokoj a
njeznim milim iskreno saučestje!

Ponesrećeni Hrvati, Slovaci itd. u
rudniku kod Johnstowna u Americi. Iz
Londona javljaju 11. o. mj. Grad John-
stown u Pensylvaniji, gdje je prije 13
godina od poplave za nekoliko časaka
4000 ljudi izgubilo život, bio je opet po-
sjećen groznom nesrećom. U rovu „Klon-
dike“, vlastitstvu Cambria — ocjelnog
družtva, sbila se je eksplozija, koja je za-
slula ulaz. 500 rudara, koji su radili u
rovu, zasulo je. Samo nekoliko uspjelo
je, da se sklone u pokrajni rov. Po izpo-
vjesti ovih ljudi boje se, da je kod eks-
plozije do 200 osoba izgubilo život. Iz-
uzevi jedva koji desetak Amerikanaca, svi
su Hrvati, Slovaci i Mađjari. Broj
mrvih cieni se na 125—300. Miali, da se

je eksplozija sbila usled dopiranja plina
u rudnik iz drugog jednog zatvorenog rova.
U Cambria-rudniku poginuli rudari većim
u djelom austro-ugarski podanici. Oče-
kuje se, da će društvo i sada, kao i prije
zaostalim svakog poginulog rudara dati
odštetu od 1000 dolara. Do sada se znade,
da je poginuo 91 rudar, 21 je spašen, a
88 ih još manjka. Šteta u rudniku nije
velika. Slavenški radnici nisu imali sigu-
rarske svjetlike.

Pegećenje 500.000 londonskih si-
romaka. Kako je poznato zaželio je en-
glezki kralj Eduard, da se jedna točka
programa o krunitbenih svečanostih, koje
je usljed njegove bolesti odgodjena, naime
pegećenje londonskih siromaka, pod svaku
cigenu izvrši. Prema toj kraljevoj želji po-
gošćeno je ovih dana na raznih glavnih
točkah Londona pol milijuna siromaka o
kraljevo trošku. Waleski princ i princeza
posjetili su biskupski perivoj u Fulhamu,
gdje je jelo 14.000 siromaka. Visoka go-
spodstva provela su se nasadi, te su iz-
razila svoje sažaljenje, što je kralju ne-
moguće, osobno doći, pa su takodjer
posjetili gostbu u Eastendu, što ju je kralj
dao. Ostali članovi kraljevske obitelji po-
sjetili su one točke grada, gdje nije bilo
waleskog princa princese. U pismu na
lordmayora zaželio je kralj siromahom, da
veselo provedu onaj dan.

Prigodom rečene gostbe potrošeno je
20 tona krumpira, 250.000 funti mesa,
125.000 funti kruha, 560.000 paketa čo-
kolade, 2000 funti gorušična umaka, 2500
funtii sladčica, 36.000 bačvica piva, 320
boca vina 1100 funti soli.

Koliko troše na svoje vojske: Sr-
bija, Bugarska, Rumunjska i Grčka? Pro-
šle je godine izdala Srbija za svoju vojsku
20,030.978 dinara (franaka); Bugarska 23
milijuna franaka; Rumunjska 45,940.609
franaka; Grčka 25,616.978 franaka. Bu-
garska je od g. 1879. do 1901. potrošila
na vojsku 400 milijuna franaka. Za vojs-
ku u balkanskih državah prinosi svaki
stanovnik u Bugarskoj 6-5 franaka; u Sr-
biji 7-4 fr.; u Rumunjskoj 7-7 fr.; u
Grčkoj 12-2 fr. Jedan vojnik stoji: u Ru-
munjskoj 8-5 fr.; u Grčkoj 8 fr.; u Srbiji
7-5 fr.; u Bugarskoj 5-2 fr. — Vriedno je
ogledati i razmjer državnih dugova: Bu-
garska ima 260 mil. fran.; Rumunjska
1,451.497.307 fr.; Grčka 701,374.500 fr.,
a Srbija 424.725.713 fran. Bugarska ima
po najnovijem popisu od 1900. g. 3,743.000
stanovnika, od kojih svaki godimice pri-
nosi za državne troškove 6-9 franka. Ako
se tereli broje po kuće gospodarlih, to
prema 580.125 kućegospodara otpada na
svakoga 44-8 fr. godišnjeg državnog pri-
nosa, dočim u Srbiji na svakog stanov-
nika (u ne kućegospodara) otpada (ima ih
2,490.352 stanovnika) 157 franaka dr-
žavnog duga; u Rumunjskoj (ima stanov-
nika 5-912.520) 242 franaka, a u Grčkoj
2,433.806 stanovnika) 328-9 franaka.

Gospodarske vijesti.

Praktična poduka u poljodjstvu.
Zemaljski poljodjelski zavod u Poreču —
pokusna postaja — priobčuje oglas, kojim
pozivlje mladice na praktična predavanja
iz poljodjelstva. Molbe valja predložiti
ravnateljstvu onog zavoda najduže do 20.
septembra 1902. Zemaljski odbor opre-
dijelio je u tu svrhu 6 stipendija, od 300
kruna svaka.

VII. vinogradarski kongres obr-
zavati će se u Kremnu na Dunavu od 14.
do uključivo 17. septembra o. g. Istom
prigodom otvorili će se izložba strojeva i
oruđja. Na istom kongresu raspravljati će
se o svim granama vinogradarstva. Na
dnevni red dolaze ovi referati: — O vi-
nogradarskim odnosjima i austrijskim
vinima. — O stanju strielnih postaja. —
O zaštiti proti štetljivim kukcima i fi-

lokseri. — O uporabi gnojia. — O bo-
lestima na traju. — O radnjama sa ciepl-
ljenim: amerikaliskim lozama u raznim
pokrajinama Austrije. — O nacrtu novog
zakona o vinu i drugim prilikama. Refer-
enti su poznati strukovnjaci vinogradarstva.
Iza kongresa sledi zabavni dio sa izletima
i drugim zabavnim točkama.

„Djačko mup. društvo“ Pazin.

Gospodo povjerenici!
Pošto moramo radi skoro
glavne skupštine „Družbe“ za-
ključiti račune, to Vas najučtivije
umoljavamo, da izvolite zaostale
prošlogodišnje i tekuće prinose
Vaših gg. članova sabirati i uz
imenik amo dostaviti do polovice
kolovoza t. g.
Ovo vriedi i za one P. N.
članove, gdje nema povjerenika.
Uz hvalu za trud i pozdrav.
Pazin, dne 24. srpnja 1902.
Uprava društva.

Pačuharije iz puljšćine.

„Ča dela Balota iz Raše“, pita jedan
i drugi i treći, „ča je umra naš stari barba
Mate, da ga već više vremena ne čujemo,
da već više vremena niš ne piše?“ — Ne,
ne, nije umra, već živi i to jako slabo i
polagano. — Recimo, da je starost — ne-
moć jedna od najvećih nesreća za onog
božjeg stvora, ki jutro na četiri, u podne
na dvi, a u večer na tri noge hoda i ki
se zove čovik, te ako postavimo, da vična
straža bog sunčani tira svoja kola odveć
blizu našem zemaljskom kaosu, moramo
zaključiti, da je pero teška želizna palica,
pod kojom trepi iznemogla ruka, a crnilo,
bilo Stefens, Antracen ili Kaiser-Tinte,
jednako smrdi i blati zgrčene prste. —
Iza ovog kratkog ežordija evo vam naj-
prvo jedan mali

Artikulo de fondo.

— Kume, povijte mi vi malo, ča je
to Socializam?

— Eko, kumpare: Vi kupite jedan
cigar, ja ga nazgem, oni treći kuni, a on
četvrti pljuče.

Tako su se pominjali dva kumi, ho-
deći priko Raše. Ja sam te beside ulovija
onako „a volo d'uccello“ i počea sam
valje štroligati, ča će oni dva kumi sku-
hati o socializmu dok dojdju u Barban.
Infati oni jedan, ki bi reć da je ništo čnja
o tom socializmu, ali se sigurno u njega
razumi, kaj prasac u riže, reći će onom
drugom, da je to jedan novi partit, ki se
bori za kruh i ki bi stija da svi budemo
jednaki. „Bija Talijan, bija Tudesko, bija
Hrvat, bija Istrijan, svi budimo brati, a
oni, ki ima, neka dade onomu, ki nima i
budimo svi jednaki. Roslij ima tolike mi-
lijune, Kupelvisel tolike, Sotocorona tolike,
Lazarini tolike; oni će morati te solde
razdiliti i dati ih nami, ki ih nimamo,
tako čemo svi imati jednako i svi karoce,
konje, pa neka gre!“ Nego će mu oni
drugi na to: „A ki će pak biti kućar?“
— Punto interrogativo!

To bi bilo sve lipo i lako, kad bi
Roslij i sva rispetabile kompanija od mi-
ljunarji stili te beče razdiliti, ali jaohi;
oni ih drže zubim i noktim, a mi ča
čemo? Mi moramo gledati i mućati, jer
ona pasta sa markom „Kvel ke ze mio
ze mio, quel che ze tuo ze mio“, ne mora

se staviti u komerciju, jer bi financa mogla čagod prigovoriti, a kapopost bi valje pita za patentu.

Ali kad se ne more tako, valja početi drugače, ali kako? Eh, nikako drugače, na nikakov drugi način, obrnuti, stenfati, sfragati, sbr... sbro... sbru... infati je tribe biti sočalisti, eko! A' pokle kad budemo sočalisti? Eh, pokle, pokle ćemo biti svi sočalisti! ... neče nam biti potriha poj k maši perzempe. Tako sude nekoi.

Da i ja rečem moj parer o tom sočializmu? Ja sam osvidočen, da je pravi sočializam jena od najljipjih stvari za narod, ali dok čovik ne pozna sam sebe, dok on ne zna, ča je, on ne more biti sočialista. Sočialista mora najprvo znati, ča je on i ča su drugi, mora biti osvidočen o svejem dilovanju. Zato, ljudi moji, nemojte si glavu mutiti sa sočializmom, to je još jako rano za vas, to je voče za vas nezrelo. Vi nastojte, da upoznate najprvo sami sebe, da znate, ča ste za jedno sjeme za jedan rod, da se učite i učite. Kad do toga dojdete, onda jedva budete sočialisti, ali pravi sočialisti. A ča se mene tiče, ja sam siguran, da ču do mala biti u filantrop najvećih sočialista, u cimirtaru. — Ali intanto da vidimo

ča pišu šfoji.

„Popolo Istrijan“ nadrajša svake subote nikakove artikule proti popom, intendimo se proti slavinskim popom. Još gore nego Krstić u svojoj spuđačeri, riga Popolo svega i svašta, ča ne bi ni brek s maslon pojija, proti našem svećenstvu. Prid njegovim vidom slavinski popi, ki neukom narodu oči otvaraju, jesu najveći „delinquenti“, najveći širitelji zla i nemoralnosti. Oni da su „brutti ceffi, abbrustoliti dal sole“, oboruzani uvijek od pete do glave, pripravni na svako zlo. — Ja mislim da je tribe bit više nego „gibigne i musci rotti“, da je tribe imati jako kosmatu dušu i revolucion u moždanima, ako će se onako pljukati na svećenstvo. Ti slipi ljudi niš ne vide ni prida se, ni oko sebe, već misle, da je jedan redovnik jedan maškalcon, kako i oni ki piše. Ali bolje, je da pustimo to na bandu, jer mi je mrsko o tomu ni govoriti. — Pusti nek psi laju ili kako Dante govori: „non ti curar di lor, ma guarda e passa“. I pasajmo i mi naprid vidit, ča piše „Narodni List“. On govori da su Krstića pustili iz pržuna, però da se je mora obligat, da neče nikamo pobignut do dibatimenta. Svi šfoji pišu, da ča doč od svih strana sveta profesori i inženjeri u Benece, da konstataju kako se je zvrnuja zvonik sv. Marka. Od naših kraji, da ča počt tamo picigamortli iz Muntića, da reče i on svoju. On ča napisati, kaj oniput kad se je ona sirota u Muntića utopila: Mortte negativa e accidentativa.

Jedan list iz Siberije piše, da je timbar marčanske pošte još vavik oni, ki se zvrća simo i tamo. Ono rešto ču vam drugi put povidat. Balota iz Raše.

Uspomene sa izleta na Učku.

I. Mjesec dana se je mučio, dok je sve uredio: sad proučavaj „conductor-a“ radi odjazka i dolazka vlakova iz Pule i Trsta na Lupoglavu, sad piši „žensu“ u Trst, da dovede veliku vojsku, sad pitaj u Opatiju, hoće li se i oni ganuti, sad sastavljaj program i proračun za duševnu i tjelesnu hranu i tako dalje svaki dan u drugoj polovici junija, dok nije bilo sve konačno ustanovljeno za izlet. Bilo je prigovaranja: njekomu se činilo premalo jedan dan za takovo junjačivo, drugomu nije bilo drago ići prije 15. jula, kad počimlju sudbeni praznici, treći se plašio n eproračunanih troškova; ali on je odsjekao tako, da izlet mora biti na 5. jula, da se cilu noć od 5. do 6. ima hoditi, da se objed ima uživati u Opatiji, da se mora viditi Rieku i

Trsat i opet večerati svaki domar: tako je moralo biti... „et si fractus illabatur orbis“, a koga je majka rodila šepatlju, neka neide. I valja reći: „casti“ tebi, barba Frane, jer ti je sve pošlo kako po loju.

Kad smo otišli vlakom iz Pule, sedam nas na broju — mnogi se izneverili, a debeli kum zaspao — veselji ni kraja ni konca: već u Kanisuaru smo morali opet napuniti prazne botilje, a kad se u Pazinu ukrcalo osam izletnika, sve bućnja radost vladala tja do Lupoglave.

Tko bi bio reko, da će nas na Lupoglavi dočekati nitko drugi nego šior Tomaso Sottocorona? Sjedio pred kolodvorom, češću si bradu, pa najednoć, vidiv da nismo od njegovih, — rep med noge i već ga nije bilo.

S našimi, koji su tamo čekali, podasmo se u krmu vriednog Ribarića u Gorenjojvasi, gdje nas je divno okriepila izvrsna janjčevina uz dobru kopljicu istrjanca.

— Hoće li se tko voziti do „Poklona“ ili ćemo svi pješke?

Petorica se oglasila za voz. Medjutim oko 10 sati pripješe i Trščani, a svi iz Istre dočekali ih urnebesnom pjesmom... što bi ih bilo samo dielomično utješilo, da nije naš gostoljubivi Ribarić opet pekao i točio.

„Tiha noć je nastala“, ali za nas nije bilo pošina, nego: put pod noge i penji se prama Učki. Ona petorica, što su voljela vozom, posjedoše na vrede siena med duge „straniga“ i „četverica“ boskarina i savina udari lievo cestom.

Oko dvie ure iza ponoći bijasmo u „zaklonu“ na Poklonu: rekoše nam, da su Opatiji već otišli prama vrhu.

Odmoriv se malo, nije bilo druge nego da i mi krenemo, premda nas bijaše, koji bi radje bili naklonili zaspane glave na mehke duške i rastegli utrudjene noge.

— Jesu li „barile“ pune, da nas Učka ne zateče žedne? Utvrdiv da ćemo se imati čime okriepiti i na vrhu Učke, ala, brate, koracaj kako moreš.

I ode vojska, osim par njih: a isla je, ko da mora nješto osvojiti, ko da bujna bukorva suma krije u sebi neprijatelja.

Veselo ijujukanje, i junacko bodrenje trajalo je cilim strmim putem, kojim treba na Učku: ali bilo je i počivanja i zapomaganja i „tombola“ bez dobika: pospanome tielu nije se dalo više stati, noge su klecale, oči su se zatvarale; nego, kako je znoj curio po nama a sveži zrak ljetnog jula, u gori cilivao nam obraze, živa duša pobjedi nad mrtvim tielom i više nego li noge, nosilo nas čeznuće.

Al zaman trud i napor, da se dodje na vrh Učke prije „sunca istoka“: debela magla ovila Učku sakriv oku zemlju i more.

(Dalje sledi.)

Doma jadi.

S Velebita bura hući, Na daleče ravne nema Veruće se po klisuram, Ko da sudnji dan se sprema. Strah te hvata nemilice, Neznaš komu pružit ruke, Da te spasi od te groze, I goleme rieši muke.

Sve to jače sjever huji S oba kraja Velebita, Oluja se težka diže I vrhunce sve nadhita.

Sve se ruši, sve se krši Po krajevim svima našim, Al za moju domovinu Velikoga zla se plašim!

Jošte zora nije pukla Al je vrieme da već sine Toli željno sunce žarko Što ga kriju teške tmine.

Tihim mirom sve počiva Samo sjever jače hara, Te po brdu i po lugu Silnom snagom sve obara.

Od nikuda nije nade, Mome domu zlo se sprema, Ne sine li sa nebasa Nama više spasa nema.

Nije rode tako bilo Staroj dobi u davnini Kad življahu naši kraji A u našoj kraljevini.

Tad je sloga svuda čvala, Širom doma silna bila, Kano da je roda djeću Redomice postinila.

Al nesloga kad osvanu, Navalise crni dani, Ako ikog ona minu, Hrvat se je ne obznavi

Petrovu mi gledaj goru Taj vrhuncac sve nesloge, Gdje slobode rod se liši I pokopa sjaje mnoge.

Kad se tužna sjetim gore, Strava mene silua hvata, Gdje se tuđin kraljem bira Ko da nije već Hrvata!

Nu minuše bojni dani Sad su dani rada, volje, I kad pregnu brat do brata I nama će biti bolje.

Povrstajmo svi se redom, K'o u jednu crtu tako, Pa će strepitiv se pred nama. Te će kolo biti jako!

Rodoljub.

Natječaj.

Razpisuje se natječaj na stipendiju iz jubilarne stipendijske zaklade buzetske Frana Josipa I. u iznosu od godišnjih K 200, plativih u dva šestmjesecna obroka, i to prvi na 1. oktobra a drugi na 1. aprila svake godine.

Pravo na uživanje stipendije imaju siromašniji, marljiviji i bolji djaci na srednjim ili višim školama, koji pripadaju ovoj mjestnoj občini. Komu je jednom stipendija bila podijeljena uživa ju dok svrši nauke, pa i u godini jednogodišnje dobrovoljačke vojničke službe, a gubi ju postignućem bezplatnog mjesta u kojem zavodu ili drugog stipendija, te slabim napredkom tako da izgubi školsku godinu i slabim moralnim ponašanjem.

Tko bi htio postignuti stipendiju, neka na podpisanoa god podnese do 31. augusta t. g. molbu podkripljenu sa svjedočbom siromaštva, čudorednog ponašanja i školskog napredka u minulom tečaju i neka navede, ako uživa koju drugu stipendiju.

Uprava jubilarne stipendijske zaklade buzetske Frana Josipa I. Buzet, dne 17. julija 1902. Predsjednik: Anton Kalac, župnik-dekan.

Rodoljubi! Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!

Istarska Posujilnica u Puli. Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrugnih dielova jedan ili više po kruna 20. Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka. Vrača na štednju iznosne do 100 K bez predhodnog otkaza, iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznosne ako se nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz. Zajmlove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju. Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdac osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne. Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacij. Ravnateljstvo.

Odlazak vlakova iz Pule.

520 prije podne osobni za Trst, Divača, Rieku, Beč. 2 — po podi. osobni za Rovinj, Divača. 6:15 — vazi za Trst, Divača, Rieku, Beč.

Na prodaju je

POSJED

u blizini grada Pule uz vrlo dobre uvjete. — Tko ga želi kupiti, neka se obrati na častnog g. paroha u Peroju, koji će mu dati sve moguće podatke. — Isti se posjed može podijeliti i u tri diela.

Tvornica pokućstva

dvorskog dobavljača

IGNACIJ KRON

Trst - Beč.

Tvornica u Beču u vlastitim zgradama.

Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava:

ilustrovano popis, originalne nacrti osnova, pregled sobnik namještaja.

Najveća solidnost, elegantnost i jeftina cijena.

Prvo slovensko skladište pokućstva

Antona Černigoj Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Maronzi, podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokućstvo iz rve ruke.